

IVAN KOBAL

12. december 1897 (Podkraj nad Ajdovščino) – 20. oktober 1943 (Hrvaška)

Ivan Kobal je bil rojen 12. decembra 1897 v kraju Podkraj nad Ajdovščino. Po poroki z Uršulo Lampe, s sosedo iz domače vasi, sta se najprej preselila v Ljubljano, kjer se jima je leta 1923 rodila hči Majda. Leto kasneje sta se v Straži pri Novem mestu razveselila hčere Irene, nato pa jih je pot vodila v Krško vas in kmalu še v Brežice. Tri leta po rojstvu najmlajše hčerke Nade so se leta 1938 iz Brežic preselili na Velike Malence.

Ivan je v Brežicah služboval kot mestni policaj in svojo službo jemal resno ter odgovorno. A njegova velika strast je bila glasba. Igral je kar štiri instrumente, in sicer: klavir, harmoniko, saksofon in violino. V Brežicah se je kmalu uveljavil kot zborovodja, dirigent mladinskega orkestra in orkestra odraslih. Velik ljubitelj glasbe je kmalu po prihodu v Brežice prevzel tudi mentorstvo v nekaterih sosednjih zbornih.

Zaradi njegove napredne miselnosti je bil leta 1941 zaprt, a ga je pred smrtjo rešil brežiški urar Wolf. Namesto izgnanstva v taborišče v Nemčijo je z družino našel zatočišče pri najstarejši hčerki Majdi, poročeni na Hrvaškem. Po selitvi v vas Rude na območju Žumberka se je pridružil 13. proletarski brigadi, ki je skupaj s slovenskimi partizani osvobodila večino ozemlja na področju Žumberka, Gorjancev in Bele krajine.

Umrli je med boji 20. oktobra 1943. Pokopan je v skupinskem grobu na pokopališču v vasi Željezno Žumberačko (Hrvaška).

Kulturno društvo, ki danes nosi ime po kulturno-prosvetnem delavcu Ivanu Kobalu, je bilo ustanovljeno leta 1927. Prvotno se je imenovalo Vrbenica, njegovo jedro pa je predstavljal moški pevski zbor, ki je štel štirinajst ustanovnih članov. Kulturno društvo je bilo pred 2. svetovno vojno pod vodstvom Kobala na višku delovanja, a sledila je štiriletna kulturna tema. V čast padlemu Ivanu Kobalu so ponovno oživljeno kulturno društvo poimenovali po kulturniškem navdušencu Ivanu Kobalu. Društvo se danes imenuje Kulturno društvo Ivan Kobal Krška vas.

Starši Ivana Kobala so se ukvarjali s trgovino, gostilno in z oddajo sob. Na domačiji, ki so jo po domače imenovali pri Jurčku, je ostal brat Lojze. Ivan pa je pred fašizmom zbežal iz Primorske v naše kraje, kjer je pustil močan kulturni pečat.

Fotografijo hrani Nada Kobal.

V hiši, kjer so živeli na Velikih Malencah, so imeli trgovino z mešanim blagom, pisano na ime žene Uršule Kobal. Stala je na desni strani Krke, a so jo kasneje zaradi gradnje mostu porušili.

Fotografijo hrani Nada Kobal.

Kulturno društvo v Krški vasi je bilo ustanovljeno leta 1927, ko sta takratna pevska navdušenca, domačin Anton Toni Ajster in primorski prebežnik pred fašizmom Ivan Kobal, skupaj zbrala pevsko nadarjene mlade fante in ustanovila prvi moški pevski zbor z imenom Vrbenica. Ivan Kobal stoji na sredini.

Fotografijo hrani Nada Kobal.

Miloš Poljanšek tako opiše anekdoto, ki potrjuje takratno visoko raven petja njihovega zbora: *»Pevske vaje so imeli nekajkrat na teden ob večerih v gostilniški sobi pri Horvatiču. Nekoč se je v tej gostilni na poti v Zagreb ustavil generalni konzul češkoslovaške republike in prisluhnil njihovemu ubranemu petju. Zbor je konzul ob vrnitvi na delovno mesto priporočil vodstvu radijske postaje Zagreb. Kmalu so dobili povabilo z radia in z velikim uspehom pred mikrofoni zapeli v živo.«*

Ivanova velika strast je bila glasba. Igral je kar štiri instrumente. Fotografija je nastala tik pred 2. svetovno vojno. Hrani jo Nada Kobal.

Miloš Poljanšek se v svojem prispevku o petju in glasbi v Brežicah do 2. svetovne vojne v zborniku *60 let Glasbene šole Brežice* (2006) spominja: *»Sodelovanje zbora in prijateljstvo dirigenta Ivana Kobala s komponistom Radovanom Gobcem iz leta 1937 je rodilo krstno predstavo operete Planinska roža in nato še istega leta ponovitev v Narodnem domu v Brežicah. Naslednje leto so opereto doživeli še v Kostanjevici na Krki. Peli so pevci in solisti iz pevskega zbora Vrbenica. Med vidnejšimi pevci so bili Ogrin, Ajster, bratje Žokalj in še nekateri drugi, glavno žensko vlogo pa je odpela dirigentova hčerka Majda. Orkester so sestavljali ljubiteljski glasbeniki iz Brežic in okolice. Krstno uprizoritev Planinske rože v Brežicah moramo šteti za najodmevnejši glasbeno scenski dogodek mesta v obdobju med obema vojnama.«*

Hčerka Nada Kobal, ki hrani fotografijo očeta, se spominja, da se je premierne izvedbe udeležil tudi skladatelj Radovan Gobec.

Mladinski orkester z dirigentom Ivanom Kobalom na sredini spredaj. Ob njem sedita hčerki Majda in Irena. Po pripovedovanju hčerke Nade Kobal je orkester igral na zabavah v Narodnem domu v Brežicah.

Fotografijo hrani Nada Kobal.

Za posredovanje fotografij in podatkov o Ivanu Kobalu se iskreno zahvaljujemo Nadi Kobal in Marjanu Piltaverju.